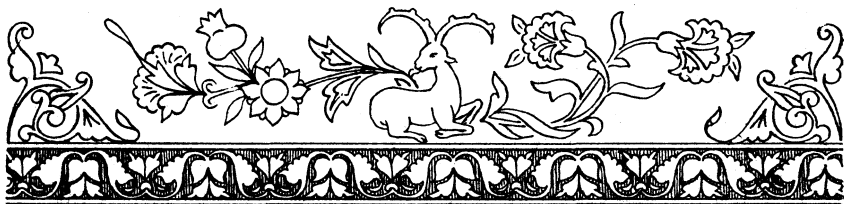

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅԲ

1. ԱՆԴՐԱՆԵԿԻ ԽԵՔՅԱԹ

Ժամանակով մե թագավոր կար, ըտուր ուներ ութը կնիկ, ութ հատ էլ ձի ուներ, ձիան մեհտար ուներ մե խատ, էտ թագավոր սախմանք ուրան մեհտարին շաբաթ մեկ հատ կըսպաներ, ընչի՞ խամար:

Թագավորի խողի մեջը ութ խատ հարամի կար, էտ հարամիք սագված ին թագավորի կնկտերի խետ, հիրկնե հիրկուն կուգին ձիանք կըքյաչին դուս, կըհտերն էլ կիջնին ուրանց տեղրանքից, կըխեծնին էտ հարամիքի թարկը, կէթին, մե ջոչ զաղա կար, էտ զաղի մեջ: Չուր լուս կուտին, կըխմին, քեֆ կանին, լուսի դեմը կըբերին կուգին:

Ձիանքի մեհտարը չուր որ կեսօր կըլեր, անջախ էտ ձիանքի քրտինք կըսրբեր, ձիանքը չին կըլավնե: Շաբաթ մե անգամ թագավոր կուգիեր ուրան ձիանքին տենալու, տեներ, որ ըսկի չըկլավցավ, մեհտարի վրեն կըհերսոտեր, կըսպաներ: Էլ քաղաք ջահել չըմնաց, հըմեն բունեց մեհտար, ըսպանեց:

Մե օր մե տղա էտ թագավորի բանն հիմացիր էր, գնաց կայնավ թագավորի դեմ, ասավ.—Թագավո՛ր, ես կլեմ քյո ձիանքին մեհտար:

Որ թե՛ ափսոս ես, քեզի կըսպանեմ:

—Ընչի՞, թագավո՛ր, ընչի՞ կըսպանես:

—Իմ ձիանք լավ չեա կըլավցու, քե կըսպանեմ:

—Ձէ՛, թագավո՛ր, ես էն մեհտարների պես չեմ, լավ կըպախեմ:

—Ահան քեզի ամիս քսանըխինգ մանեթ, գնա ձիանք պախա:

Որ շաբաթ թըմավ, կուգամ ձիանքին կըտենամ, որ լավ չըկըլավցած, քեզի կըսպանեմ:

—Շա՛տ լավ, թագավո՛ր, շա՛տ լավ:

Էտ տղեն գնաց կայնավ ձիանքի կուչտ, ձիանք պախպանեց մինչ ի իրիկուն, հիրիկուն տեսավ, որ հարամիք դոնեն մտան:

—Հա, մեհտար, ձեանք հըլա չե՞ս թամքե:

—Չէ՛, աղա՛, չի հիմացե ձեր գալը:

—Դե, թամբա՛:

Մենտար ձիանք թամբեց, հարամիք ձիանք քաշին դուս, կըհտեր ուրանց տեղրանքից իջան, էկան, ամեկ խեծան մե հարամու թարկ, գնացին էտ զաղի մեջ:

էտ ձիան մենտարը խըտ հետեներին գնաց, գողտուկ, գնաց իտոնց գործն հիմացավ, ետ դարձավ էկավ, ուր տեղ կայնավ: Գիշեր թագավորի կըհտեր ձիանք բերեցին էկան: էտ օր հընցավ, էն մեկէլ օր մենտարը գնաց մո թագավոր:

Ասավ.—Թագավոր՛, մե բան կըխնդրեմ, էտ քո գեստ տո՛ւ ընձի, խագնեմ ըլնեմ թագավոր, նստեմ քո թախտի վրեն, իմ չորեր դու խագի՛, գնա էս մեկ գիշեր էլի՛ մենտար:

Թագավոր միտք արավ, ասավ.—Թո ըլի քու ասած:

Թագավոր ուր չորեր խանեց, տվեց մենտարին, մենտարի չորերն առավ զինք խագավ, գնաց կայնավ ձիանքի կուշտ, մեկ էլ տեսավ հարամիքն էկան:

—Հա՛, մենտա՛ր, ձիանք չե՞ս թամբե:

—Չէ՛, աղե՛ք, խապար չի, ես թագա մենտար եմ էկե:

—Դեհ թամբա, բան չըկա:

Ձիանք թամբեց թագավոր, հարամիք քաշին դուս ձիանք, թագավորի կըհտեր ուրանց տեղերից իջան էկան. խեծան ձիանք, թագավոր խետ հետեներին էլավ, տեսավ, որ ուր կըհտեր խեծան ձիանք, էն մեկ կնիկն ասավ.—Ախչի՛, ախչի՛, էն էրեխեքն էլ բե՛ խետդ:

Թագավոր ուներ մե պզտի տղա, մե պզտի ախչիկ, կըհտեր վերցին տարան խետեր, թագավոր խետ ետեներին գնաց, գնաց տեսավ մե ջոջ զաղա կա, թագավոր ուրին պախ տվեց էտ զաղի մեջ, տեսավ, որ ուր կըհտեր, հարամիք կերան, խման, հելեք մե պըտըտինք, դուս խովանանք, գանք քնենք:

Հելան դուս պըտըտելու, թագավորին տեսան, բոնին, բերին կապին սնից, ճրագ դրին վըր գլխուն, հարամիք ամեք մեկ կնիկ առան, պառկան քնան: Թագավորին շատ դժար էկավ, ճոպանով վոնըրից փաթաթած ին չուր գլոխ, էն տղեն, ախչիկն էլ էնա մե յանի վրա թալած ին, ընտոնք էրեխա ին, քնած ին: Թագավոր ինչքան չարչըրվավ, չըկարցավ պըծներ, ախչիկն ջոջ էր թագավորին, ձեն տվեց ախչկան թագավոր:

—Ախչի՛, ախչի՛, հելի՛, բան կասեմ:

Ախչիկն հիմացավ, «էս ո՞րն ա», ասավ:

—Ես քո խեր թագավորն եմ:

—Չեմ ճանչնա քըզի, դե՛, խորս խանե՞մ վեր:

—Չէ՛, չէ՛, քնի՛, քնի՛:

—Անդրանե՛կ, էլի՛ վեր, էլի՛ վեր:

Անդրանեկ որ հիմցավ, աչքն առավ թագավորին, տեսավ, որ ուր խերն ա, լացավ, հրեխա տղա էր:

—Անդրանե՛կ ջան, մի՛ լաց, հելի է՛նա կամեն բե՛ր:

Տղեն էլավ խանչալ բերեց:

—Նանչալն ա՛ռ, քաշի էս ճուպան կտրա՛:

Տղեն չըկարցավ խանչալ քյաշեր, պզտի տղա էր:

Որ խերը տեսավ, չըկանա խանչալ քյաշա, ասավ.—Անդրա-
նե՛կ, է՛ն բուռը տո՛ւ իմ բերան:

Նանչըլի բուռը տվեց թագավորի բերան, Անդրանեկ քա-
չեց խանչալ խանեց: Անդրանեկ խանչալն առավ, ճուպան կտրեց:
Թագավորն արձրկվավ, իջավ հարամբաշու թուրը քաշեց, օխտին
կտրեց, մնաց հարամբաշին:

Թագավոր էլավ կայնավ ուրա տեղն: Հարամին հիմցավ:

—Թագավո՛ր, ըսկի ի՞նչ ես տեսեր:

—Հարամբաշի՛, գիշեր հրազին ութը ճնճղուկ տեսա:

—Ապա ի՞նչ տեսակ էլան:

—Օխտը թռան, մեկը մնաց:

—Ահա՛,—ասավ,—դու իմ ախպերներն ես սպանե: Հարամի
բաշին հելավ կայնավ, թագավորի խետ խասան հիրար, թագա-
վորն հարամբաշուն հաղտեց, վերուց տվեց գետին: Հարամբաշու
վիզ կտրեց, հելավ ուրան ձիանք, ուրան Անդրանեկ տղեն վերուց,
զաղի միջեն դուս էկավ: Շատ կուվաթով թագավոր էր, ուրան ու-
թը կնիկ, մի ախչիկ, թողեց մըջ զաղին, բերեց զաղի դուռ քարով
չարեց, շատ ջոջ-ջոջ քարերով:

—Քանի սաղ եք, մեկմեկու ջանդակ կերե՛ք, իմ դիվանն էս ա:

էկավ ուրան տուն: Գնաց ուրան ձիան մեհտարի կուշտը, ձիան
մեհտար, որ տեսավ թագավորն էկավ, շուտ էլավ կայնավ, թախ-
տից էջավ:

—Թագավո՛ր, արի քյո չորերն ըստացի՛:

—Չէ՛, որդի՛,—թագավորն ասավ,—թախտը քեզի ա արժան,
ինձի արժան չէ, ես որ էս բանը տեսա, չեմ ուզեր էս խողի մեջ կայ-
նել, որ իմ ձենը դուս չենի, կէթամ ուրիշ երկիր կապրեմ:

—Ձիան մեհտար թագավոր, կըխնդրվեմ քեզնե, քյո խազինից
ինձ մե բան փոխ տաս, ես էթամ:

Մեհտարը բերեց դրան բավականի փող տվեց, շնորհակալու-
թեն առավ մեհտար թագավորից, ուրան ըոխաթ, ուրան խազնեն
ինչ որ կար հանձնեց մեհտար թագավորին, ուրան Անդրանեկ տղի
ձեռ բռնեց, քնաց: Քնաց Մինեզ թագավորի խողը, մե պառվի տան

դոնադ էլավ: Մեկ ամիս մնաց էտտեղ, միտք արավ, թե ես էստեղ չեմ կարա ապրե հսենց, ըլեմ քաղաքի մեջ մե գործ գտնեմ ըն-
ձի, ապրեմ: Անդրանեկն Հանձնեց պառվին, պառավն արավ ուրին
տղա: Էտ թագավոր գնաց քաղաքի մեջ, էստեխ-էնդեխ պրտրտավ,
գնաց էլավ Մինեղ թագավորի ձիանքի մեհտար: Գանք թըխ Անդ-
րանեկ տղեն:

Հելավ մե տաս-տասներխինգ տարեկան Անդրանեկ, շատ կու-
վաթով փայլեան էլավ, գնաց ուրին մե գողալ չոմախ առավ, բե-
րեց, էկավ հոլ կըխաղեր՝ կայնե՛ք, կասեր, հոլ զարնեմ ուրան հըն-
կերներին, մե փտանոց քյոդյուկ արեր էր հոլ, էտ գողալ չոմխով
որ կըզարկեր էտըրան, կէթեր կառներ ուրան հընկերներին, որի
թե կըկոտրեր, որի ոտ կոտրեր, օրական կէթին թագավորի կուշտ
զանգատ՝ պառվի տղեն՝ Անդրանեկ, մեր տղեքին հըմեն ըսպանեց:

Թագավոր կասեր.—Սուտ ա, էն պառվին տղա չըկա, մե որբ
պառավ ա:

Օրերից մե օր պառավն ասավ.—Անդրանե՛կ, ըլուր չունենք, որ
խաց թխենք:

Անդրանեկն ասավ.—Նանե՛, աղուն փռա՛, թո չորնա, տանեմ
աղամ ըլուր:

Պառավն ասավ.—Ապա աղունին ո՞ր մողաթ կենա, խավեր
չուտեն:

Անդրանեկն ասավ.—Ես մողաթ կենամ:

Պառավն ասավ.—Դու մողաթ չես կենա, ձժեր տեսար կալեր՝
կէթաս:

—Ձէ՛, չէ՛, նանե՛, վոլա՛, չեմ էրթա:

Պառավ բերեց տանիս աղուն փռեց: Անդրանեկն էլավ կայնավ
կուշտ, պառավ բերեց իբրե ֆանդ արավ, ճոպան կապեց Անդրա-
նեկի ոտից, կախեց հերսից, պառավն էկավ մտավ տուն, ճոպնի
մե փոթն էլ կապեց ուր մեջք, նստավ խաց կըթխեր, խավերն էն
դեխեն կուգին աղունի վրեն, Անդրանեկ կըվազներ խավերի հետե,
պառավ խետ ոտին կըֆռեր, կելեր հերդիս, կըվազներ, որ կուգեր
հերսի վրեն, պառավն կէրթեր գըմփալեն գիներ թոնդրա շուրթ:
Պառվի կողրանք ջարդըվավ հըմեն, պառավ հերսոտավ, էլավ Անդ-
րանեկին խրկեց՝ չեմ ուզե, դու ընծի տղա չես, գնա՛: Անդրանեկ ուր
չոմախ վերցուց ու գնաց: Գնաց ընկավ մե անմարդաբնակ երկիր,
տեսավ, որ մե քառսուն ջան ըտեղ նստուկ են ճամխու զրադ, գնաց
ըտոնց բարե չըտվեց, ընցավ:

Ըտոնք քառսուն հարամի ին:

—Այ մարդ,—ասին,—դու ի՞նչ մարդ ես, որ մեղ բարե չըտվիր:
Անդրանեկն ասավ.—Ճամբորդ եմ, կէթամ:

—Ինչքա՞ն կուվաթով ճամբորդ ես, որ մեզի իսկի բանի տեղ չըդրիր:

—Դու ի՞նչ եք,—ասավ,—մկա չոմախ որ վերում, ձեր հըմենին կըջարդեմ:

Հելան սկսին կոխի: Քառսուն հարամուն էլ ջարդեց, թողեց գնաց: Գնաց մե քաղաքի մոտ, գիշեր տվեց վըրեն, մնաց գերեզմներ, գնաց մե քումբեթի մեջ նստավ, տեսավ, որ էտ քումբեթի դեմը թագա գերեզման կա, գիշերվա մե վախտ տեսավ, որ մե Սև ձիավոր էկավ կայնավ էտ գերեզմնի վրեն, ձիուց իջավ, գերեզման քանդեց, բացեց էտ մարդին, դամչիկն ուրան ձիու խուրջից խանեց, մեկ դամչիկ զանեց, ասեց՝ թագավորի՛ տղա, հելի՛ վեր:

Թագավորի տղեն սաղցավ: էտ ձիավորը սեհրի ախչիկ էր, հուրուփարի էր, իսկ ծովեղեն ախչիկ էր, ախչիկը խարցմունք արավ թագավորի տղից:

—Թագավորի՛ տղա, ընձի կառնե՞ս:

Թագավորի տղեն ասավ.—Ձէ՛:

—էս ա կըզանեմ՝ կըմեռնես հավիտենական, էլ չեմ իգա քեզի վրա:

Թագավորի տղեն ասավ ախչկան.—Մինչի հազար-հազար տարի էլ մեռնեմ՝ քեզի չեմ առնե, դու ծովեղեն եք, ես խողածին եմ, ինծի կըտանեք կըվնասեք, չեմ առնե:

Ղամչըկով զանեց թագավորի տղին.—Մեռի՛,—ասավ,—չուր Քրիստոս գա դատաստան:

Անդրանեկ որ տեսավ էտ ախչկա բանը, չոմախ վերուց վազավ: Չոմախով զանեց մըչ ձիան ճակտին, ձին հընկավ, ախչիկ փախավ, Անդրանեկն էկավ էն դամչըկով զանեց տղին, սաղցուց, գերեզմնից խանեց, տարավ տվեց ուր թագավորին, թագավորից շատ խալաթ ըստացավ ու գնաց: Գնաց մեկ ծովի դրադ, տեսավ, որ մե մարդ ծովի դրադի խետ կէթա ցածր, կուգա վեր ու կուլա:

Նարցուց Անդրանեկն էտ մարդին.—Ա՛յ մարդ, ինչի՞ կուլաս:

—Ապա ի՞նչ անեմ, կտրի՛ճ տղա, ես մեկ քյասիք մարդ եմ, նա-ֆարի տեր եմ, էս ա կյամով կըպարապի, օրական կաշխատի, իմ էրեխեք կապրին:

Անդրանեկ խարցուց.—Ապա մկա ի՞նչ ա էլե:

Կյամըչին ասավ.—Կյամին որ ետ կըդառցեմ էթալու, ծովի մըջեն մե ձեռ դուս կուգա, կըթալի իմ գյամին կըչըչա, մըչու մարդեր կըխեղդվեն, չըթողա, որ ես էթամ իմ քաղքից դուս ըլեմ, իմ էրեխեք մացած էնտեխ անոթի, ես էլ մացեր եմ ըստեղ անոթի, էս ա մե ամիս ա՛ ես ըստեղ եմ:

Անդրանեկն ասավ կյամբը չուն.— Կյամբ չի՛, ես կը քնեմ մըջ գլխուն, դու կյամին կը քցես ծովի հերես, մի՛ վախեցի, կյամին քչա գնա՛, ինչ վախտ որ էն ձեռ դուս կուզա, ինձի խապա՛ր արա:

Կյամբ չին կյամին քչեց գնաց ծովի մեջտեղ, տեսավ, որ էտ ձեռ դուս էկավ, կյամբ չին վախեցավ, լեզուն բռնավ, ոտով իրար տվեց, Անդրանեկն հեկավ վեր, փանջարից պարզվավ, ձեռ թալեց, էտ ձեռը բռնեց, քաշեց ծովից խանեց, չոմախով էմալ տփեց ըտուր, որ ըտուր ջանի արունը ծովի հերես բռնեց, թողեց գնաց մըջ ծովուն, կուրիսավ:

— Դե քչա՛, կյամբ չի՛, քեզի էմալ շողի ճամբախ եմ չինե, օր էլ մարդ չի գա քյո դեմ:

Կյամբ չին կյամին քչեց տարավ, ծովից հանեց դուս, Անդրանեկ կյամու միջեն էլավ գնաց:

Գնաց քաղաքի կրաղ, տեսավ, որ հրկու մարդ, մե կնիկ կրկովին, խարցուց, ասավ.— Ի՞նչի կրկովեք:

էտ մարդերն ասեցին.— Ես էլ որբեվերի եմ, էս մարդն էլ որբեվերի յա, էս կնիկն էլ որբեվերի յա, էս կնիկ համ էս մարդուն կասա՝ քե կառնեմ, համ ընձի կասա՝ քե կառնեմ: Մկա ես կասեմ, թե կնիկ ես կըտանեմ, էս մարդն էլ կասա՝ ես կըտանեմ:

Անդրանեկ խարցմունք արավ էտ կնկնից.— Ա՛յ կնիկ, դու էս մարդերին կառնե՞ս:

— Ո՞ւա՛, կառնեմ:

— Էրկըսի՞ն էլ:

— Ո՞ւա՛, Էրկըսին էլ կառնեմ:

էն մեկ մարթի վրեն մեկ խատ կըմը կար, էտ մարթու վրավեն Անդրանեկ կըմեն առավ, ասավ.— Դու իմ դիվանին հոժա՞ր եք, որ ես ձեր դիվան անեմ:

էտ հրկու մարթն էլ, էն կնիկն էլ հոժարացան, թե՛ մենք հոժար ենք:

էտ Անդրանեկն ասավ.— էս կնկա գլոխ կըտամ մեկիդ, ջանդակ կըտամ մեկիդ, հոժա՞ր եք:

էտ մարդերն ասին, թե՛ Անդրանեկ՛, որ գլոխ կտրես, էլ ի՞նչ պրտի անենք: Ըտիկ որ ըտենց ասավ, Անդրանեկ չոմախ վերուց, ըտոնց թալեց գետին ջարդեց ու էտ կնիկ առավ գնաց: Գնաց ընկավ մեկ ամայի տեղ, տեսավ, որ մեկ քոչկ-սարայ կա, գնաց մտավ էտ քոչկ-սարի մեջ, նստավ չուր հիբիկուն: Հիբիկուն տեսավ՝ իրեք խատ ախչիկ ձիով էկան իջան էտ սարայի դուռ, էկան ներս:

էտ Անդրանեկ ուրին պախ տվեց, խոռնք չըտեսան:

էն մե ախչիկ վերուց ասավ, թե.— Քրե՛ր, հէսօր, չեք ասե, ինչ

էլավ: Մեկ Անդրանեկ անվոր տղե՛մ էկավ ծովի մեջ ընձի բռնեց, էնենց ջարդեց, որ ջանս կըմըմըռա:

Էն մեկն ասավ.—Հա՛, էնի էն Անդրանեկն ա, որ գերեզմանի վրեն ընձի բռնեց, քյաչկա թե էնի դաս ըլներ:

Անդրանեկն հելավ էն դեխեն էկավ ախչըկների կուչտ, շատ ուրխըցան, շատ պատվեցին, թե ըսենց կոչախ տղա էկավ պատահավ մեզի, մի օր մնաց էտտեղ, էն մե օր իրեք քուրն էկան նստան, մասլահաթ արեցին:

Էն ջոջ քուրն ասավ.—Անդրանեկին ես քսանուչորս սըհաթի խասում ուրան քաղաք, ես առնեմ:

Միջնեկ քուրն ասավ.—Տասներկու սըհաթ Անդրանեկ խասում ուրան քաղաք, ես առնեմ:

Պզտիկ քուրն շատ կուվաթով ուժեղ էր, պզտի քուրն ասավ.—Ութը սըհաթի Անդրանեկին խասում ուրան քաղաք, ես առնեմ:

Անդրանեկ բերին տվին պզտիկ քվոր, պզտիկ քուր ուր դչեղեն խագավ, Անդրանեկին, ուրան խետի կնոջ բերեց խասուց Անդրանեկի խոր քաղաք:

Մե ջուխտ խալխալ էր բերե խետ, էն խալխալներ կախեց ուրան կնկան վզեն, քաղաքի մեջ խառնիս էլավ, տարավ խաղցրեց: Էտ քաղքի վազիրի ախչիկը վըքելն ուզեր էր ուրան տղին, էն էլ բերին խարսնիս տուն, խաղաց, աչկն ընկավ էն խալխալներին, գնացին հիրիկուն տունը, վազիրի ախչիկը ուրան ոսկի-արծաթը քանդեց թափեց գետին:

—Ես էն վաքիլի տղին չեմ առնե:

—Ի՞նչի չես առնի:

—Ապա էն Անդրանեկի կնկա վիզ խալխալ ըլի, ես վաքիլի խարս ըլնեմ, իմ վիզ չը՞լի, ես չեմ առնի:

Գնացին վաքիլին ասեցին:

Վաքիլ ասավ.—Բան չըկա, ես էն խալխալ կըբերեմ:

Վաքիլ գնաց թագավորի կուչտ, թագավորին ասավ.—Թագավո՛ր, չես ասի՝ ի՞նչ ի էլե, հէսօր գիշեր էն քյո խոր խագնի վրավի խալխալներ գտեր եմ:

—Ո՞րտեղ, վազի՛ր:

—Էլ կա՞ էն խալխալներից ախչարքի մեջ՝ ուրիշ թագավորնե՛րին,—խարցուց թագավոր:

—Ձե՛, թագավո՛ր, չի գտնվե, քյո խերն էն ուրան թագա թագավոր վախտին իրեք միոն փող էս մեր քաղաք մե խին զարգյար կա, տվեց ընդուր, էտ խալխալներ էն զարգյար շինեց, բերեց դրեց ուրան խագինի վրեն: Մեկ ժամանակ՛մ մնաց, գողերն էկան, խագնեն կտրին տարան, էն խալխալներն էլ տարան, հէսօր էրեաց:

—Ո՞րտեղ ա, վաքի՛լ:

—Թագա գյալմա Անդրանեկ անվոր տղեն մեկ ախչիկ առե նշանվե, էն կնկա վիզն ա:

Թագավորն ասավ.— Գնացեք խանչե՛ք էն տղին, բերե՛ք:

Գացին Անդրանեկին կանչին, բերին մո թագավոր:

Թագավոր խարցմունք արավ.— Անդրանե՛կ, էտ քո խալխալ-ներ հո՞ւստ ա:

—Առեր եմ, թագավո՛ր:

—Ո՞րդուց:

—Ծովից:

Կանչեց էն զարգյարին էլ բերեց, վաքիլն գնաց գողտուկ զարգյարին հարիր մանեթ փող տվեց, ասավ.— Զարգյա՛ր, որ թագավոր քեզնե խարցմունք կանի՝ ասա՛, իմ չինած խալխալներն ա:

Թագավոր խարցուց զարգյարին:

— Զարգյա՛ր, իմ խոր թագավոր ժամանակին դու մեզի խալխալ չինե՞ր ես:

— Ո՛ւա՛, թագավո՛ր, չիներ եմ, բա՛:

— Ինչքա՞ն փողի:

— Իրեք միլոն:

— Անդրանե՛կ, գնա խալխալներ բե՛ր:

Անդրանեկ գնաց խալխալներ բերեց:

Թագավորն առավ խալխալներ տեսավ, տեսավ, որ ֆալջիի բան ա.— էս ծովեղեն բան ա, էս ձեռագործ չէ, զարգյա՛ր, դու սուտ կասես:

Թագավոր բերեց կապեց օրթումի.— Զարգյա՛ր, դու կերթվա՞ս, օր էսի քու չինած ապրանքն ա:

— Ո՛ւա՛, թագավո՛ր:

Բերեց խաչ-Ավետարան դրեց, տերտեր բերեց կայնըցուց, Անդրանեկին ասավ.— Արի երթվա՛, թե իմն ա:

Անդրանեկն երթվաց, քաշվավ կրաղ կայնավ: Զարգյարին բե-րեց:

Զարգյար հարիր օխտանասուն տարեկան էր, հարուր մանեթի համար զարգյարն հորթվաց, պատռավ:

Նոր թագավոր վաքիլին էլ աքսորեց: Անդրանեկին բերեց, արավ ուրին վաքիլ, պսակեց: Էնոնք խասնին ուրանց մուրազին, մենք էլ խասնինք մեր մուրազին:

Երկնքից իրեք խալաթ իջավ, մեկ՝ ասողին, մեկ՝ լսողին, մեկն էլ՝ գրողին: